

børn unge & sorg

Når forældre eller søskende
er alvorligt syge
eller døde

Projekt Unfair

Børn Unge & Sorg

Susanne Svane¹

”Der er mange ting, der gør det enormt svært at gå i gymnasiet, når man mister en forælder. Det var rigtig svært for mig at se mine karakterer dale, netop fordi jeg var inaktiv i undervisningen. Jeg skulle pludselig kæmpe med at se min fremtid forsvinde samtidig med jeg skulle tackle sorgen over min far. Jeg havde behov for massiv støtte fra skolen, men fik den ikke.”

Camilla, mistede far som 17-årig.

Program

- Præsentation
- Børn, Unge & Sorg
- Projekt Unfair
- Malene og Kristine fortæller deres historie
- Diskussion

- Rådgivnings- og forskningscenter
- Landsdækkende med rådgivninger i København, Aarhus og Odense
- Gratis hjælp til børn og unge op til 28 år, når forældre eller søskende er alvorligt syge eller døde
- Telefonisk rådgivning til den sekundære målgruppe: forældre, øvrige netværk og professionelle der møder børnene/de unge

Udenfor målgruppen:

- Børn og unge med psykisk syge forældre, hvor den psykiske sygdom er hovedproblemet
- Børn og unge med psykiatrisk diagnose, der ikke er i behandling
- Børn og unge med misbrug
- Børn og unge med misbrugende forældre
- Børn, når tabet ligger mere end 5 +år tilbage, og/eller når barnet ikke kan huske forælderen. Unge når tabet ligger mere end 8 år tilbage
- Børn og unge med mange massive problemstillinger (omsorgssvigt, alvorlige spiseforstyrrelser mv.)
- Børn og unge som ikke taler dansk

Fra henvendelse til tilbud:

- Den unge skal selv ringe til Børn, Unge & Sorg
- Henvisning ikke nødvendig
- Telefonvisitation hverdage kl. 10-14
- Vi visiterer til vores tilbud på baggrund af en personlig samtale
- Gruppe eller individuelt forløb (evt. venteliste)
- Professionelle kan få telefonisk rådgivning i telefontiden

Tilbud i Børn Unge & Sorg

Tilbud v/ professionelle rådgivere

Telefonrådgivning
Grupper
Individuelle samtaler

Tilbud v/ Frivillige unge

Samtalegrupper
Caféaftener
Linjen 90 209 903
Chatten
Brevkassen

Hjemmesiden www.bornungesorg.dk

Forum

Fortællinger, interaktiv bog, informationer, pjecer m.m.

De forskellige gruppetilbud til teenagere og unge:

- Teenagere med alvorligt syge forældre
 - 13-15 år
 - 16-19 år
- Unge med alvorligt syge forældre 20-28 år
- Unge med kronisk syge forældre 20-28 år

- Teenagere med syge søskende
- Unge med syge søskende

De forskellige gruppetilbud til teenagere og unge:

Teenagere der har mistet en forælder

- 13-15 år
- 16-19 år, lukket gruppe
- 16 – 19 år åben gruppe
- Unge der har mistet en forælder 20-28 år
 - lukket gruppe
 - Åben gruppe
- Unge der har mistet en forælder, som havde et alkoholmisbrug 20-28 år
- Samtalegrupper (ledet af frivillige) for unge der har mistet en forælder
 - 20-24 år
 - 25-28 år
- Teenagere der har mistet søskende
- Unge der har mistet søskende

Hvorfor gruppetilbud?

- Genkendelse
- Normalisering
- Erfaringsudveksling
- Tale om følelser med andre
- Erkendelse af tabet
- Mindske følelse af anderledeshed
- Mindske ensomhed og isolation

I Danmark har i alt ca. **69.000** børn og unge op til 28 år mistet en eller begge deres forældre på grund af sygdom, ulykker eller selvmord. I løbet af et år oplever ca. **7.000** børn og unge i samme aldersgruppe at miste en eller begge forældre.

Hvert år oplever ca. **86.000** børn og unge op til 28 år at deres far eller mor rammes af kritisk sygdom. Tallet er stigende, dels fordi flere bliver kronisk syge, dels fordi mange alvorlige og dødelige sygdomme kan holdes i skak i længere tid med behandling.

- **3 ud af 10 børn og unge** udvikler en kompliceret sorg.

Belastningsfaktorer

Hvad siger forskningen?

Hvor mange er i risiko for at udvikle tilpasningsvanskeligheder?

Ca. 60 % klarer sig med støtte fra familie og netværk

Resten kan få brug for kortere eller længerevarende professionel hjælp

Risikofaktorer:

Psykiske problemer hos raske forælder/efterladte forælder

Mange konflikter i familien

Omsorgsfunktion ift. en syg forælder

Død ved selvmord

Beskyttende faktorer:

Positive forælder-barn relationer, samhørighed i familien.

Åben kommunikation om sygdommen/sorgen.

Social støtte fra omgivelserne.

- Resultater 12 måneder efter afsluttet forløb:
 - 70 % opnår bedre koncentrationsevne
 - 84 % har færre depressionssymptomer
 - 9 ud af 10 oplever at have fået det "bedre" eller meget bedre

CEFU:

Center for ungdomsforskning ved Aarhus Universitet har foretaget en analyse af trivsel og mistrivsel blandt unge, som har oplevet alvorlig sygdom eller dødsfald i den nærmeste familie (hos forældre, stedforældre eller søskende). Rapporten lå klar i foråret 2012.

børn unge & sorg

Når forældre eller søskende
er alvorligt syge
eller døde

hødet
hyggesnakke eller cykle
havde sammen, vil aldrig ske igen.
Jeg savner dig tit far. Du var min nærmeste, og den jeg
så op til. Men det er meget trygt at vide, hvad du ville
have sagt".

Projekt Unfair

Projekt Unfair i Region Hovedstaden
pilotprojekt.
Et lignende tilbud på vej i Region Midtjylland.

- Den politisk formulerede målsætning er, at 95 % af en årgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2015.
- Mange af de unge som har mistet eller lever med alvorligt syge forældre overvejer at stoppe deres gymnasiale uddannelse.

- En ud af fem unge oplever livstruende sygdom eller dødsfald i den nærmeste familie
- Ifølge forskning på området øger dette signifikant de unges risiko for ikke blot uddannelsesfrafald, men også udvikling af psykisk sårbarhed og sociale problemer.
 - Aftabuisering af området er af helt afgørende vigtighed for den unge, hvis stigmatisering skal undgås og der skal skabes grobund for trivsel.

Formål med Projekt Unfair:

- At forebygge frafald fra gymnasierne hos unge med alvorligt syge eller døde forældre.
- At øge muligheden for, at sårbare unge forbliver en del af fællesskabet, således at de bliver i stand til at gennemføre uddannelsesforløbet.

De unge, som kommer i vores rådgivning,
ønsker at vi kommer ud i deres klasser og
fortæller om vores arbejde.
Positive erfaringer fra de gange, vi har været i
en gymnasieklasse.

Besøg i gymnasieklasser, hvor der aktuelt er en ung som

- lever med en alvorligt syg forælder
- har mistet en forælder.

Formålet med besøget:

- At formidle, hvad det vil sige at leve med en alvorligt syg forælder eller at miste en forælder i ungdomsårene.
- At aftabuisere emnet
- Øge forståelsen
- Gøre det nemmere for lærere og klassekammerater at kunne handle relevant og støtte de berørte unge bedst muligt.

Professionelle og frivillige Formidler i fællesskab viden og erfaring.

12 års erfaring med at supplere de professionelle ledede tilbud med de erfaringer som de frivillige kan bidrage med.

De frivillige er:

- En central og uundværlig del af organisationen
- Kan være med til at vise unge med alvorligt syge eller døde forældre, at de ikke er alene og at der er håb forude.
- Et levende bevis på at det er muligt at få det godt igen.

Fyraftensmøder i Børn, Unge & Sorg:
En række på 3 fyraftensmøder for studievejledere og
lærere som finder tilbuddet relevant.

Formål:

- At orientere om
 - projektet generelt
 - hvilke tilbud der findes i Børn, Unge & Sorg
- at formidle erfaringer og viden om de unges reaktioner og behov
- at inspirere til, hvordan det er muligt at støtte de unge.

Første fyraftensmøde:

orientering om Børn, Unge & Sorg og projekt Unfair.

Andet fyraftensmøde:

Unge med alvorligt syge forældre

Tredje fyraftensmøde:

Unge som har mistet en forælder.

En kombination af oplæg om emnet, frivillige som fortæller
og gruppearbejde med fokus på de konkrete
problemstillinger som I står med i Jeres daglige arbejde.

"Mine klassekammerater kunne selvfølgelig ikke sætte sig i mit sted. Da der ikke var nogen der kom ud og tog en klassesnak med os, og hjalp mine kammerater til bedre at kunne forstå hvordan de kunne reagere overfor mig, trak de sig længere og længere væk og det gjorde blot ensomheden værre."

Malene, 18 år da hun mistede sin far

Rådgivning og vejledning af nøglepersoner har en positiv effekt på den berøringsangst og de barrierer der ofte eksisterer ved emner som alvorlig sygdom og død.

Når de unge føler at de bliver støttet vil de have en bedre mulighed for at forblive en del af fællesskabet. Dette øger sandsynligheden for at de gennemfører deres gymnasieuddannelse på tilfredsstillende måde.

Dokumentation og evaluering indgår som et bærende element, således at vores arbejde baseres på den bedst tilgængelige og velbegrundede viden.

Både fyraftensmøderne og klassebesøg vil blive evalueret. Der bliver udsendt spørgeskemaer før og efter de forskellige arrangementer.

Malene og Kristine fortæller deres historie